युज्यत इति व्युत्पत्त्या यजुर्वेदपठितत्वेन च यजुरित्युच्यते। तस्मात् सयजुष्कानुष्ठानाय 'इमां', इति मन्त्रं पठेत्। ततो यज्ञाः सम्पद्धा भवन्ति। प्रथमपादस्यायमर्थः यत्र यज्ञाङ्गा-श्वस्य सम्बन्धिनीं 'इमां' रशनां, पूर्व्वे पुरुषा 'अग्टभ्णन्' स्वी-कृतवन्तः, इति अस्या अश्वरशनाया द्वादशारत्निपक्षः प्रथ-मानुवाकेऽभिहितः॥

(५) अत्र त्रयोदशारत्निपक्षं विचारमुखेन विधत्ते। "त-दाहुः। द्वादशारत्नी रशना कर्त्तव्या३ त्रयोदशारत्नी३रिति। ऋषभो वा एष ऋतूनाम्। यत् संवत्सरः। तस्य त्रयोदशो मासो विष्टपम्। ऋषभ एष यज्ञानाम्। यदश्वमेधः। यथा वा ऋषभस्य विष्टपम्। एवमेतस्य विष्टपम्। त्रयोदशमरत्निꣳ रशनायामुपादधाति यथर्षभस्य विष्टपꣳ सꣳस्करोति। तादृ-गेव तत्" इति। तत्र तत्र रशनाविषये परीक्षकाः परस्पर-मेवमाहुः। किमेषा 'द्वादशारत्नीः', कर्त्तव्या किं वा 'त्रयोद-शारत्नीः,' इति। तत्राभिज्ञः कश्चिद्दृष्टान्तमुखेनोत्तरं ब्रूते। यथा लोके गवां 'ऋषभः' पतिः, एवं गोस्थानीयानां 'ऋतूनां', 'संवत्सरः', स्वामी। अथ प्रथमानुवाके मासद्वारा संवत्सर-साम्यात् द्वादशारत्निपक्षः समर्थितः। इह तु तत ऊर्द्ध्वं त्रयोदशारत्निपक्षं समर्थयितुमपरो विशेष उच्यते। तथा लोके ऋषभस्योपरि ककुत् उन्नतं भवति। एवं द्वादशमा-सात्मकस्य संवत्सरस्य ऋषभस्थानीयस्य योयमधिकमासः 'त्रयो-दशः', सोयं 'विष्टपं' ककुत्स्थानीयः एवं सत्यत्राप्यग्निष्टोमा-